

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.02.1999, sp. zn. 3 Tz 25/99, ECLI:CZ:NS:1999:3.TZ.25.1999.1

Číslo: 63/1999

Právní věta: Ustanovení § 35 odst. 1, věty druhé, tr. ř. sice umožňuje, aby se pro jednotlivé úkony trestního řízení, s výjimkou řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně, před vrchními soudy a Nejvyšším soudem, obhájce nechal zastoupit advokátním koncipientem, ovšem to nic nemění na tom, že obhájcem obviněného je pouze advokát (§ 35 odst. 1, věta první, tr. ř.). Z toho vyplývá, že pokud se oznamuje usnesení doručením opisu obhájci obviněného (§ 137 odst. 2, věta první, část za středníkem, tr. ř.), není podmínka oznámení usnesení (§ 140 odst. 1 písm. b/, bod aa/ tr. ř.) splněna v případě, kdy zásilka, jejímž obsahem je takové usnesení, je doručována na adresu advokátního koncipienta.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 23.02.1999

Spisová značka: 3 Tz 25/99

Číslo rozhodnutí: 63

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obhájce

Předpisy: 141/1961 Sb. § 36 odst. 1
§ 137 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 63

Ustanovení § 35 odst. 1, věty druhé, tr. ř. sice umožňuje, aby se pro jednotlivé úkony trestního řízení, s výjimkou řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně, před vrchními soudy a Nejvyšším soudem, obhájce nechal zastoupit advokátním koncipientem, ovšem to nic nemění na tom, že obhájcem obviněného je pouze advokát (§ 35 odst. 1, věta první, tr. ř.).

Z toho vyplývá, že pokud se oznamuje usnesení doručením opisu obhájci obviněného (§ 137 odst. 2, věta první, část za středníkem, tr. ř.), není podmínka oznámení usnesení (§ 140 odst. 1 písm. b/, bod aa/ tr. ř.) splněna v případě, kdy zásilka, jejímž obsahem je takové usnesení, je doručována na adresu advokátního koncipienta.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 2. 1999 sp. zn. [3 Tz 25/99](#))

Nejvyšší soud České republiky zamítl stížnost pro porušení zákona proti usnesení vyšetřovatelky Policie České republiky, Okresního úřadu vyšetřování v Olomouci, ze dne 27. 10. 1998 sp. zn. ČVS: OVV - 728/98.

Z odůvodnění:

Vyšetřovatelka Policie ČR, Okresního úřadu vyšetřování Olomouc, ve věci vedené pod ČVS: OVV - 728/98 zahájila podle § 160 odst. 1 tr. ř. sdělením obvinění dne 9. 6. 1998 trestní stíhání obviněného S. P. pro trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 tr. zák., jehož se měl dohustit tím, že v době od 17. 3. 1998 do 8. 4. 1998 v dosud blíže nezjištěné době z prodejny firmy M. v O. odvezl na dosud na neznámé místo zboží, telekomunikační techniku zn. Panasonic, jež mu byla svěřena firmou O. v P. za účelem dalšího prodeje, a této firmě tak způsobil škodu ve výši asi 850 000 Kč.

Dne 23. 7. 1998 vyšetřovatel Policie ČR, Okresního úřadu vyšetřování v Opavě, sdělil S. P. obvinění pro trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že jako majitel prodejny M. v O.

1) dne 13. 2. 1998 převzal do opravy v uvedené prodejně telefonní přístroj zn. Panasonic v hodnotě 9500 Kč, který po zrušení prodejny přes opakované výzvy majitelce H. H. nevrátil,

2) dne 11. 2. 1998 byla v uvedené prodejně převzata do opravy hi - fi věž zn. Panasonic v hodnotě 10990 Kč, která nebyla vrácena majitelce K. K., kdy po zrušení prodejny bylo zjištěno, že uvedená hi - fi věž byla opravena v O. ve firmě T., odkud ji opravenou dne 31. 3. 1998 vyzvedl S. P., ale majitelce ji nevrátil.

3) dne 6. 2. 1998 byl ve shora uvedené prodejně převzat do opravy videorekordér zn. AIWA v hodnotě 7500 Kč majitelky K. V., který byl předán do opravy E. zaměstnancem firmy M. v O., odkud pak uvedený videorekordér na opravenku vyzvedl S. P., přitom se vydával za P. D., který jej předal do opravy, napodobil jeho podpis a po vyzvednutí videorekordér majitelce nevrátil.

Usnesením ze dne 28. 9. 1998 čj. ČVS: OVV - 728/98 - 113 vyšetřovatelka Policie ČR, Okresního úřadu vyšetřování v Olomouci, (dále jen "vyšetřovatelka") podle § 23 odst. 3 tr. ř. spojila obě věci ke společnému řízení, protože dospěla k závěru, že popsání jednání obviněného S. P. jsou částmi téhož skutku, tj. téhož trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 tr. zák.

Svým dalším usnesením ze dne 27. 10. 1998 sp. zn. ČVS: OVV - 72/98 - 113 vyšetřovatelka zastavila trestní stíhání obviněného S. P. pro tento skutek z důvodu § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř., tj. že není prokázáno, že skutek spáchal obviněný.

Dne 10. 2. 1999 podal ministr spravedlnosti České republiky proti tomuto usnesení stížnost pro porušení zákona, a to jak ve prospěch, tak i v neprospěch obviněného S. P.

Ministr ve svém mimořádném opravném prostředku v podstatě namítl, že zastavení trestního stíhání obviněného z důvodu § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř. přichází v úvahu jen za situace, kdy je zjištěno, že stíhaný skutek se stal a je trestným činem, ovšem nepodařilo se prokázat, že jeho pachatelem je právě obviněný. Závisí-li takový závěr na hodnocení rozporných důkazů, které připouštějí reálnou možnost, že pachatelem tohoto skutku je obviněný, nelze jeho trestní stíhání podle tohoto zákonného ustanovení zastavit, ale vyšetřovatel musí předložit státnímu zástupci návrh na podání obžaloby. Ministr spravedlnosti dále zdůvodnil, v jakých směrech je třeba dokazování doplnit, aby bylo možno spolehlivě uzavřít, zda ve věci má být podána obžaloba, anebo zda přichází v úvahu zastavení trestního stíhání obviněného S. P.

Ve stížnosti pro porušení zákona bylo proto navrženo, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř.

vyslovil, že napadeným usnesením a v řízení, jež mu předcházelo, byl porušen zákon, toto usnesení aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil a vyšetřovatelce podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednala a rozhodla.

Dříve než Nejvyšší soud mohl z podnětu stížnosti pro porušení zákona přistoupit k věcnému přezkumu napadeného usnesení, resp. řízení, jež mu předcházelo, musel se zabývat otázkou oprávněnosti jejího podání, tj. zda byly v tomto směru splněny zákonné podmínky předpokládané v ustanovení § 266 tr. ř.

Stížnost pro porušení zákona je mimořádným opravným prostředkem. První a základní podmínkou pro její podání proto podle § 266 odst. 1 tr. ř. je, že byla podána proti pravomocnému rozhodnutí, v daném případě proti pravomocnému usnesení vyšetřovatelky. Podle § 140 odst. 1 písm. b) tr. ř. je usnesení pravomocné (a vykonatelné), jestliže zákon sice proti němu připouští stížnost, avšak aa) stížnost ve lhůtě podána nebyla, bb) oprávněné osoby se stížnosti výslovně vzdaly nebo ji výslovně vzaly zpět, nebo cc) podaná stížnost byla zamítnuta.

V posuzovaném případě jde o usnesení vyšetřovatelky o zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř., proti kterému je podle § 141 odst. 2, věty první, tr. ř. přípustná stížnost. Protože obviněný S. P. měl v tomto řízení obhájce a zmíněné usnesení bylo oznamováno formou doručení jeho opisu, mělo být podle § 137 odst. 2, věty první, část za středníkem, tr. ř. doručeno jen tomuto obhájci. Podle ustanovení § 35 odst. 1 tr. ř. může být obhájcem jen advokát. Advokátem je podle § 4 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, ten, kdo je zapsán v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou.

Podle ustanovení § 35 odst. 2, věty druhé, tr. ř. se sice pro jednotlivé úkony trestního řízení, s výjimkou řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně, před vrchním soudem a Nejvyšším soudem, může obhájce dát zastoupit koncipientem. To ovšem nic nemění na skutečnosti, že obhájcem obviněného je pouze advokát, kterého si obviněný zvolil (§ 37 tr. ř.), nebo který mu byl jako obhájce ustanoven (§ 38 a § 39 tr. ř.), ne tedy jiný advokát, jímž se zvolený (ustanovený) advokát podle § 26 odst. 1 zák. č. 85/1996 Sb. nechal zastoupit (tzv. substitut), a tím spíše ne advokátní koncipient.

Z dosud uvedeného vyplývá, že opis usnesení vyšetřovatelky, proti němuž je přípustná stížnost, se nedoručuje advokátnímu koncipientovi, ale jen zvolenému (popř. ustanovenému) obhájci, který také odpovídá za kvalitu prováděné obhajoby.

V posuzované věci je však ze spisového materiálu zřejmé, že napadené usnesení vyšetřovatelky bylo sice nadbytečně doručeno obviněnému S. P., avšak ne obhájci obviněného JUDr. P. H., ale pouze jeho advokátnímu koncipientovi Mgr. P. K. Nebyla proto splněna podmínka již citovaného ustanovení § 137 odst. 2 tr. ř., že takové usnesení je třeba doručit obhájci, takže toto usnesení podle rovněž již vzpomenutého ustanovení § 140 odst. 1 písm. b) bod aa) tr. ř. ani nemohlo nabýt právní moci.

Projednávaná stížnost pro porušení zákona byla tedy podána proti nepravomocnému rozhodnutí, což zákon (§ 266 odst. 1 tr. ř.) nepřipouští. Nejvyšší soud proto nemohl přezkoumat její důvodnost, ale musel ji z tohoto formálního důvodu podle analogie ustanovení § 268 odst. 1 tr. ř. zamítnout. Protože při tomto postupu Nejvyššího soudu nebylo při přezkoumávání napadeného usnesení užito revizního principu ve smyslu § 267 odst. 1 tr. ř., nebrání toto zamítnutí stížnosti pro porušení zákona jejímu případnému novému podání – ovšem až poté, co rozhodnutí, proti němuž směřuje, nabyde právní moci.